

Sygn. akt: VU 2294/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 16 maja 2014 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 2294/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2014 r. znak: ENMS/1/019037932 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż - na dzień 1 stycznia 1999r. - nie udokumentował żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych - wobec wymaganych co najmniej 15 lat, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie uznał - jako pracy w warunkach szczególnych - okresu zatrudnienia w(...) SA w C. w okresie od 03 marca 1980r. do 31 lipca 1988r. oraz od 01 sierpnia 1988r. do 31 maja 1996r. - na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ponieważ w dokumencie tym brak jest charakteru pracy określonego ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nie określono zajmowanego stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją, punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca M. S., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu podniósł, że wbrew twierdzeniom strony pozwanej w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji, podczas zatrudnienia w(...) S. A. z siedzibą w C., wykonywał prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze na stanowiskach cynkownia i operatora bębnow i myjek .

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie .

W uzasadnieniu podtrzymała w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. S.urodził się (...)

Na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 26 lat, 05 miesięcy 09 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Wnioskodawca nie przystąpił do OFE.

/bezsporne/

M. S. od dnia 01 września 1970r. miał podpisaną umowę o naukę zawodu w (...) Szkole Zawodowej przy Fabryce (...) w C. .

Wnioskodawca uczył się zawodu w dziale elektromechanicznym tamtejszej fabryki .

W dniu 28 września 1972r. została zawarta z wnioskodawcą umowa o pracę w Fabryce (...) w C. na stanowisku kierowcy podnośnika .

Na tym stanowisku M. S. zatrudniony był do 30 września 1978r. na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy . Wykonywał obowiązki mechanika operatora wózków podnośnikowych na Wydziale (...).

Od 01 października 1978r. M. S.został zatrudniony na stanowisku ustawiacza narzędzi do 31 grudnia 1978r.

Od dnia 01 stycznia 1979r. do 02 lutego 1980r. skarżący ponownie został zatrudniony na stanowisku mechanika operatora wózków podnośnikowych na Wydziale (...).

Od dnia 03 marca 1980r. M. S. zmieniona angaż , zatrudniając go na stanowisku cynkownika na wydziale(...) . W angażach do 31 lipca 1988r. nazwa stanowiska pracy ulegała zmianie : powlekacz metali na gorąco , zatapiacz metali w cynkowni . Zakres obowiązków wnioskodawcy na stanowiskach : cynkownika, powlekacza metali na gorąco , zatapiacza metali w cynkowni był taki sam . M. S. pracując na w/w stanowiskach wykonywał prace polegające na zatapianiu – odtłuszczonych detali stalowych – w wannach cynkowniczych , w których znajdował się roztopiony cynk o temperaturze 460 stopni . Wanny cynkownicze były otwarte . Wnioskodawca zanurzał detale stalowe używając do tych prac jedynie ręcznych narzędzi , którymi trzymał nad wanną zatapiany element w roztopionym cynku . M. S.pracował na tym stanowisku w odzieży ochronnej azbestowej- żaroodpornej , w rękawicach żaroodpornych , maskach na twarz oraz w drewniakach , które służyły do odizolowania temperatury .

Pracę na tym stanowisku wnioskodawca wykonywał na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 21 kwietnia 1988r. lekarz medycyny pracy orzekł o zatrudnieniu wnioskodawcy poza cynkownią – z uwagi na stan zdrowia skarżącego .

Zakład pracy w dniu 25 kwietnia 1988r. wypowiedział M. S.dotychczasowe warunki pracy – za uprzednim 3 miesięcznym wypowiedzeniem .

Na stanowisku cynkownika – powlekaczka metali na gorąco wnioskodawca zatrudniony był na oddziale (...) na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 31 lipca 1988r.

W okresie od 01 sierpnia 1988 r. do 31 maja 1996 r. M. S. był zatrudniony na stanowisku operatora bębnow i myjek na wydziale łańcuchów, tj. wydziale (...). Stanowisko operatorów było oddzielone od pozostałych stanowisk wysokim murem. Pracownicy wykonywali prace w odzieży ochronnej. Praca na wydziale łańcuchów z odbywała się w tzw. gniazdach, które obejmowały zespół urządzeń stosowanych w procesie ścierania na mokro elementów metalowych do łańcuchów. M. S. wykonywał prace związane z oczyszczaniem i obrabianiem elementów metalowych. Pracownicy na wydziale najpierw otrzymywali gotowy metal z produkcji, następnie konieczne było jego umycie oraz przepuszczenie przez bębny napędzane silnikiem elektrycznym, które przy użyciu piasku, wody i substancji chemicznych, które okrawały ostre krawędzie. W gniazdach używano również myjek ciśnieniowych, które pracowały przy użyciu takich środków chemicznych jak trichloroetylen i czterochloroetylen. M. S. pracował wraz z dwoma innymi pracownikami, przy czym każdy z pracowników obsługiwał jedno urządzenie. W późniejszym okresie pracownicy zmieniali co tydzień stanowiska, aby praca nie była monotonna.

Zdarzało się też, np. w razie awarii elektryczności, iż wnioskodawca był kierowany do prac porządkowych.

dowód:

- zeznania świadka R. G. – protokół rozprawy z dnia 07 stycznia 2015r. 00:10:14-00:31:35;
- zeznania świadka R. P. protokół rozprawy z dnia 07 stycznia 2015r. 00:31:58-00:45:58;
- zeznania świadka M. W. protokół rozprawy z dnia 07 stycznia 2015r. 00:55:03-01:07:36;
- przesłuchanie wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 07 stycznia 2015r. 00:52:52 – 01:04: 00
- dokumentacja zawarta w aktach osobowych M. S., dotycząca jego zatrudnienia w „(...)” S.A. w C..

W dniu 29 kwietnia 2014r. M. S. złożył wniosek o przyznanie jemu prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

Rozpoznając powyższy wniosek ZUS Oddział w L. wydał zaskarżoną decyzję .

dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy tom III : wniosek o emeryturę, k. 1-4;

- akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy: decyzja ZUS k. 12.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Z dyspozycji § 4 ust. 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń istnieje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia w przypadku braku odmiennych regulacji ustawowych w tym przedmieciu. Dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może on przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Na gruncie niniejszej sprawy bezspornym było, iż w dacie złożenia wniosku o przyznanie prawa do emerytury M. S. ukończył 60 lat, nie przystąpił do OFE, zaś na dzień 01 stycznia 1999 r. udowodnił wymagane okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 28 lat, 10 miesięcy i 19 dni. Sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było natomiast to, czy skarżący posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – liczone na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej tj. na dzień 01 stycznia 1999r.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczony nie spełniał warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

M. S. wywodził natomiast, iż w okresie zatrudnienia w „(...)” S.A. w C. od 28 września 1972 r. do 31 stycznia 1988 r. oraz od 01 sierpnia 1988r. do 31 maja 1996r. pracując na stanowisku cynkownika oraz operatora bębnow i myjek wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze ,

W odniesieniu do zatrudnienia ubezpieczonego w okresie od 28 września 1972 r. do 02 marca 1980 r. należało zauważyć, iż M. S. nie legitymował się świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Zakład pracy wystawiając taki dokument uznał zatrudnienie skarżącego dopiero od 03 marca 1980r. jako zatrudnienie w warunkach szczególnych na stanowisku cynkownika – powlekaaczka metali na gorąco . Z uwagi na treść § 22 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. okoliczności te mogły być udowadniane zeznaniami świadków. Z treści zeznań przesłuchanych świadków wynikało natomiast, iż nie pamiętają zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku kierowcy- mechanika – operatora podnośnika na oddziale (...) . Świadczenie pamiętają jedynie zatrudnienie M. S. na stanowisku cynkownika . Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie sąd zwrócił uwagę na fakt , iż świadek R. P. nie pamięta okresu zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku cynkownika ; świadek R. G. zatrudniony był w tym samym zakładzie pracy dopiero od dnia 21 sierpnia 1986r. , a świadek M. W. potwierdził zatrudnienie M. S. na stanowisku cynkownika przez 8-9 lat (co jest zgodne z angażami znajdującymi się w aktach osobowych za sporny okres zatrudnienia) .

Sam wnioskodawca - podczas przesłuchania na rozprawie w dniu 07 stycznia 2015r. -przyznał ,iż na stanowisku cynkownika pracował od 03 marca 1980r. tj. w okresie wskazanym przez zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych .

Data początkowa zatrudnienia M. S.na stanowisku cynkownika od 03 marca 1980r. jest zgodna z angażem znajdującym się w aktach osobowych dotyczących spornego okresu zatrudnia .

W tym stanie rzeczy sąd uznał ,iż w okresie od 28 września 1972r. do 02 marca 1980r. M. S.nie wykonywał prac ocynkowacza, tylko wykonywał prace kierowcy- operatora podnośnika na oddziale (...).

Za pracę w warunkach szczególnych sąd uznał pracę wykonywaną przez ubezpieczonego w okresie od 03 marca 1980 r. do 31 lipca 1988 r. (08 lat 04 miesiące i 28 dni) na stanowisku cynkownika – powlekaczka metali na gorąco . Prace te opisane zostały w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia . Są to prace wymienione w dziale III pod poz. 76 wykazu A, będącego załącznikiem do powołanego rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. (prace ocynkowaczy). W tym zakresie zeznania świadków i przesłuchania wnioskodawcy korespondują z treścią dokumentów - angaży zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy.

Uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych nie podlegał natomiast- w ocenie sądu - okres zatrudnienia M. S.od 01 sierpnia 1988 r. do 31 maja 1996 r. jako operator bębnow i myjek na wydziale łańcuchów(...) , gdzie wnioskodawca wykonywał prace opisane w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia .

Sąd uznał , że prace wykonywane przez M. S.w okresie 01 sierpnia 1988 r. do 31 maja 1996 r nie zostały wyszczególnione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, którzy w spornym okresie byli współpracownikami M. S., wynikało, iż praca ubezpieczonego polegała na obsłudze bębnow i myjek służących do ścierania na mokro elementów metalowych łańcuchów. Na tym etapie produkcji stosowano takie substancje jak woda, piasek oraz środki chemiczne.

Tego rodzaju prace nie podlegały zakwalifikowaniu jako wymienione w Wykazie A, dział IV poz. 39 powołanego powyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. tj. oczyszczanie albo naprawianie aparatów lub pojemników, np. cystern, zbiorników po produktach toksycznych, żrących, parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych. Z okoliczności faktycznych wynikało bowiem, że ubezpieczony pracował przy oczyszczaniu detali, nie zaś cystern czy pojemników. Nie sposób również wywieść, iż jego miejscem pracy było którekolwiek ze wskazanych powyżej. Ponadto praca polegająca na oczyszczaniu elementów innych niż nie pojemniki czy aparaty, przy użyciu nie tylko chemikaliów, ale wody i piasku nie jest tą, która wymieniona jest w wykazie A w dziale IV pod poz. 39. Ustawodawca kwalifikując wymienione w tej pozycji prace miał bowiem na uwadze ich szczególną szkodliwość dla zdrowia z uwagi na bezpośredni kontakt m.in. z substancjami toksycznymi, czego w przypadku wnioskodawcy nie można stwierdzić. Sam fakt, iż stanowisko pracy M. S. było odseparowane od pozostałych pracowników, zaś przy wykonywaniu pracy ubezpieczony korzystał z odzieży ochronnej nie stanowił samodzielnej podstawy do zakwalifikowania wykonywanej przez niego pracy do pracy w warunkach szczególnych.

Niezależnie od powyższego, wskazać należy, że praca przy obsłudze myjek i bębnow nie była przez ubezpieczonego wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem zdarzało się, że był kierowany do wykonywania prac porządkowych.

Oceniając materiał dowodowy zgromadzony w sprawie sąd miał na uwadze, iż za wskazany okres ubezpieczony legitymował się świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez (...) w C. (karta 8 tomu III akt emerytalnych) . Pracodawca zakwalifikował zajmowane przez niego stanowisko jako wymienione w Wykazie A, dział IV, poz. 39 pkt. 5 załącznika nr 1/90 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Zauważyć należy jednak, że tzw. „przepisy branżowe” nie mają charakteru wiążącego, a ocena, czy określona praca może być

uznana za pracę w warunkach szczególnych dokonywana jest na podstawie powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r. oraz załączonych do niego wykazów.

W tym miejscu wskazać należy, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 14 czerwca 2004r. (P 17/03 , OTK – A 2004/6/57, Dz.U. Z 2004r. Nr 144,poz. 1530) orzekł niekonstytucyjność art. 32 ust. 2 Ustawy emerytalnej w zakresie w jakim powoływał się on na resortowe wykazy stanowisk pracy w warunkach szczególnych . Tym samym tylko praca na stanowiskach wymienionych w załącznikach do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – uprawnia do nabycia emerytury w wieku wcześniejszym niż określony w art. 27 ustawy emerytalnej .

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wnioskodawca w okresie od 03 marca 1980r. do 31 maja 1996 r. nie wykonywał prac bezpośrednio przy oczyszczaniu albo naprawianiu aparatów lub pojemników, np. cystern, zbiorników po produktach toksycznych, żrących, parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych . W konsekwencji sąd uznał, iż wykonywana przez M. S.praca w okresie od 03 marca 1980r. do 31 maja 1996 r. nie uprawnia jego do nabycia emerytury w wieku obniżonym lat 60 .

Reasumując wskazać należy, że w sytuacji, gdy akty wewnętrzne, akty resortowe są sprzeczne aktami wyższego rzędu to nie można na ich podstawie przyznawać stronom prawa z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobne stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 15 kwietnia 2014r. wydanym w sprawie IIIAU1968/14 rozpoznając apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 24 czerwca 2013r. – w sprawie VU 1777/12 .

Również z uwagi na fakt, iż prace kierowców- operatorów podnośników nie są wymienione w powołanym Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1998r. sąd nie uznał pracy wnioskodawcy w okresie od 28 września 1972r. do 02 marca 1980r. jako pracy w warunkach szczególnych .

Wystawione w tym zakresie przez zakład pracy świadectwo pracy w warunkach szczególnych, w którym nie uznano tego okresu jako pracy w w/w warunkach (karta 7 tomu III akt emerytalnych) jest zgodne z powołanym powyżej aktem prawnym

Z przedstawionych wyżej okoliczności, jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych- na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej tj. na dzień 01 stycznia 1999r.

Jedynie bowiem okres pracy wnioskodawcy w charakterze cynkownika (08 lat 04 miesiące i 28 dni) zostały zaliczone jako okresy pracy w warunkach szczególnych. Okres ten jest zatem niewystarczający do spełnienia wskazanego wyżej warunku, uprawniającego do przyznania emerytury w warunkach szczególnych.

Reasumując przedstawione powyżej okoliczności Sąd na podstawie art. 47714 § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie, gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wskazanych w niniejszym uzasadnieniu .